

DISPUTATIO

DE

EXEMPTIONE CLERICORUM

CAPUT PRIMUM

An clerici sint liberi a iugo potestatis sæcularis.

Postrema restat quæstio de libertate ecclesiastica, de qua in hac ultima editione paulo fusius disputare institui, quod animadverterim his proximis annis non defuisse, qui testimoniis hujus libri abuti voluerint ad oppugnandum ecclesiasticam libertatem.

Primum igitur hæretici permulti contendunt, clericos tum majores, tum minores, jure subjectos esse debere sæculari potestati tum solvendis tributis, tum in judiciis, et causis. Marsilius de Padua, et Joannes de Janduno docuerunt, ipsum etiam Christum non fuisse liberum a solvendis tributis, et quod fecit, Matth. xvii. cum tributum solvit, id fecisse non voluntate, sed necessitate. Ita refert Joannes de Turrecremata lib. iv. Summæ de Ecclesia, par. 2 cap. 37.

Joannes Calvinus lib. iv. Institut. cap. 11. §. 15. docet, clericos omnes, præterquam in causis mere ecclesiasticis subjectos esse debere legibus, et tribunalibus sæcularium magistratum. Idem docet Petrus Martyr. in cap. 17. ad Romanos, ubi etiam addit, principes non potuisse concedere clericis privilegium, ut non subicerentur magistratibus politicis, cum id sit contra jus divinum : et ideo non obstante concessione principum, debere clericos subjectos esse magistratibus sæcularibus. Joannes Brentius in Prolegomenis, et Melanchthon in Locis, cap. de Magistratu, in rebus etiam et causis ecclesiasticis subjiciunt clericos politicis tribunalibus.

Ex catholicis nonnulli censent, jure divino

liberos esse clericos, et eorum bona a potestate principum sæcularium. Ita docet Glossa, et nonnulli ex canonistis in can. Si Imperator, dist. 96. et in cap. Quamquam, de Censibus in 6. et ex Theologis Joannes Driedonius lib. 1. de libertate Christiana c. 9. Nonnulli vero existimant, clericos liberos esse partim jure divino, partim jure humano, id est, in causis ecclesiasticis, et spiritualibus jure divino ; in aliis, jure humano. In his videntur esse Franciscus Victoria de potestate Ecclesiæ, Relect. 1. quæst. ult. Dominicus a Soto in 4. dist. 25. quæst. 2. art. 2. Joannes Medina in Codice de restitut. quæst. 15. et ex Canonistis Didacus Covarruvias in lib. practicarum quæstionum cap. 31.

Sit igitur prima propositio : « In causis ecclesiasticis liberi sunt clerici jure divino a sæcularium principum potestate ». Vocantur causæ ecclesiasticæ, quarum cognitio non pendet a legibus civilibus, sed ab Evangelio, vel a canonibus Pontificum, aut Conciliorum, quales sunt controversiæ de fide, de sacramentis, et aliæ id genus.

Probatur primum ex divinis litteris. Nam ex doctrina scripturarum sanctarum regimen ecclesiasticum est distinctum a politico, et illo etiam sublimius, ut a nobis demonstratum est in lib. 1. de Summo Pontifice cap. 7. Ergo causæ ecclesiasticæ judicari non debent a politicis magistratibus. Præterea, secundum Scripturas tota auctoritas regendi Ecclesiam a Christo commissa est Apostolis, et præcipue Petro : ergo in rebus ecclesiasticis laici omnes, etiam principes, sunt oves, et subditi, non pastores, et judices, ut locis notatis demonstratum est.

Secundo probatur ex Conciliis. Nam in Milevitano can. 13. et Matisconensi cap. 8.